

ODEBRÁNÍ DÍTĚTE Z RODINY, ÚSTAVNÍ VÝCHOVA, OCHRANNÁ VÝCHOVA

Barbora Jechová

OPÁČKO Z PŘEDNÁŠKY

1. Platnost
2. Účinnost
3. Legisvakannční lhůta
4. Zrušil zákon nějaké právní předpisy?
5. Je zákon novelizovaný?

PRINCIPY, Z NICHŽ JE NUTNO VYCHÁZET

Úmluva o právech dítěte (sdělení MZV č. 104/1991 Sb.)

zájem dítěte = předním hlediskem (čl. 3)

pozitivní závazky pro stát: zajistit ochranu dětí a realizaci jejich práv (čl. 3 a 4)

dítě nesmí být odděleno od svých rodičů proti jejich vůli – jen v souladu s platným právem, na základě soudního rozhodnutí a pokud je to současně potřebné v zájmu dítěte (čl. 9)

právo dítěte udržovat pravidelné osobní kontakty s oběma rodiči, ledaže by to bylo v rozporu s jeho zájmy (čl. 9)

PRINCIPY, Z NICHŽ JE NUTNO VYCHÁZET II

Úmluva o právech dítěte (sdělení MZV č. 104/1991 Sb.)

prvotní odpovědnost za výchovu a vývoj dítěte mají rodiče (zákonní zástupci), stát jim poskytuje potřebnou pomoc a zabezpečuje rozvoj institucí, zařízení a služeb péče o děti (čl. 18)

rodiče nesou odpovědnost za zabezpečení životních podmínek nezbytných pro rozvoj dítěte, stát v případě potřeby poskytuje materiální pomoc a podpůrné programy - bydlení, potraviny, šatstvo (čl. 27)

PRINCIPY, Z NICHŽ JE NUTNO VYCHÁZET III

Listina základních práv a svobod, čl. 32:

ochrana rodičovství a rodiny (odst. 1)

odloučení rodičů a dětí proti jejich vůli jen rozhodnutím soudu a na základě zákona (odst. 4)

právo pečujících rodičů na pomoc státu (odst. 5)

PRINCIPY, Z NICHŽ JE NUTNO VYCHÁZET IV

Zákon 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí

Předním hlediskem je zájem a blaho dítěte, ochrana rodičovství a rodiny a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči. Přihlíží se i k širšímu sociálnímu prostředí dítěte. (§ 5)

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Nedostatečné bytové poměry nebo majetkové poměry rodičů dítěte... nemohou být samy o sobě důvodem pro rozhodnutí soudu o ústavní výchově, jestliže jsou jinak rodiče způsobilí zabezpečit řádnou výchovu dítěte a plnění dalších povinností vyplývajících z jejich rodičovské odpovědnosti. (971 odst. 3)

ÚSTAVNÍ VÝCHOVA

§ 971/1 OZ:

„Jsou-li výchova dítěte nebo jeho tělesný, rozumový či duševní stav, anebo jeho řádný vývoj vážně ohroženy nebo narušeny do té míry, že je to v rozporu se zájmem dítěte, anebo jsou-li tu vážné důvody, pro které rodiče dítěte nemohou jeho výchovu zabezpečit, může soud jako nezbytné opatření také nařídit ústavní výchovu. Učiní tak zejména tehdy, kdy dříve učiněná opatření nevedla k nápravě. Soud přitom vždy zvažuje, zda není na místě dát přednost svěření dítěte do péče fyzické

ÚSTAVNÍ VÝCH

1. Na jak dlouho ji lze uložit

2. Co když pominou důvody nařízení ústavní výchovy?

§ 972/1

3. Co když je dítě osvojeno v době jeho pobytu v ústavním zařízení?

OZ

4. Musí soud přezkoumávat důvody umístění? Jak často?

OZ

5. Může ústavní výchova pokračovat i u zletilého, příp. jak dlouho?

§ 972/3

OZ

6. Upravuje se vyživovací povinnost rodičů pro dobu,

§ 973 OZ

kdy je dítě umístěné v ústavním zařízení?

§ 974 OZ

OCHRANNÁ VÝCHOVA

- Trestní institut
- **§ 22 - 23 zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů**
- účelem je kladně ovlivnit duševní, mravní a sociální vývoj mladistvého a chránit společnost před pácháním provinění mladistvými
- Lze uložit mladistvému (15 - 18 let), nebo dítěti po dovršení 12 let (spáchání

TYPY ZAŘÍZENÍ

ZDRAVOTNICKÁ
ZAŘÍZENÍ

DD do 3
let

„kojenecký
ústav“ „dětské
centrum“

ZPZS

ŠKOLSKÁ
ZAŘÍZENÍ

(109/2002 Sb.)

DD

DDŠ

VÚ

DÚ

SVP

SOCIÁLNÍ
SLUŽBA

(108/2006 Sb.)

DOZP

POVĚŘENÍ K
VÝKONU SPOD

(359/1999 Sb.)

ZDVOP

Kdo určí nejvhodnější zařízení?

Co se zohledňuje?

ZPŮSOB UMÍSTĚNÍ

- a) na žádost rodiče
- b) rozhodnutím soudu (předběžné opatření/rozhodnutí ve věci samé)
- c) (na žádost dítěte/na žádost OSPOD) + a) či b)

SHRNUTÍ PŘEDBĚŽNÝCH OPATŘENÍ (USNESENÍ)

tzv. jednodenní/ rychlé předběžko

§ 456 ZŘS (dříve § 76a OSŘ)

- soud rozhoduje bezodkladně, nejpozději do 24 hodin
- vykonatelnost = vydáním

tzv. sedmidenní předběžko

§ 76 odst. 1 písm. e) OSŘ

- soud rozhoduje do 7 dnů od podání návrhu
- vykonatelnost = vyhlášením; není-li vyhlášováno, doručením tomu, komu ukládá povinnost
- doručování – 1. datová schránka (přihlášení/ 10 denní fikce), 2. jiná adresa nebo elektronická adresa, 3. doručovací orgán, 4. účastník řízení či zástupce (§ 45 OSŘ)

předběžko v případě domácího násilí

§ 400 ZŘS

- soud rozhoduje do 48 hodin od podání návrhu
- vykonatelnost = vydáním

předběžko vydané po zahájení řízení

§ 102 OSŘ

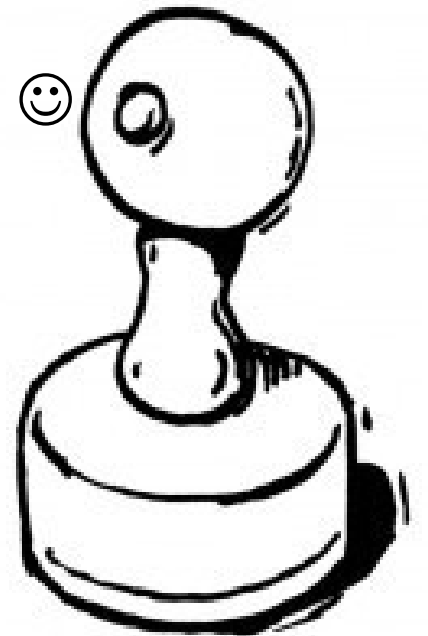
- soud rozhoduje do 7 dnů od podání návrhu
- vykonatelnost = vyhlášením; není-li vyhlášováno, doručením tomu, komu ukládá povinnost

ROZHODNUTÍ VE VĚCI SAMÉ (ROZSUDEK)

Proces: § 466 písm. n) – 475 ZŘS

- Místní příslušnost: obecný soud nezletilého dítěte (dle trvalého pobytu), příp. tam kde se dítě zdržuje
- Zastoupení dítěte tzv. kolizním opatrovníkem
- Rozhoduje se rozsudkem a s největším urychlením 😊
- Názor dítěte, názor OSPOD
- Aktivní legitimace: OSPOD, rodiče, soud (ex offo)

Hmota: 971 – 975 OZ

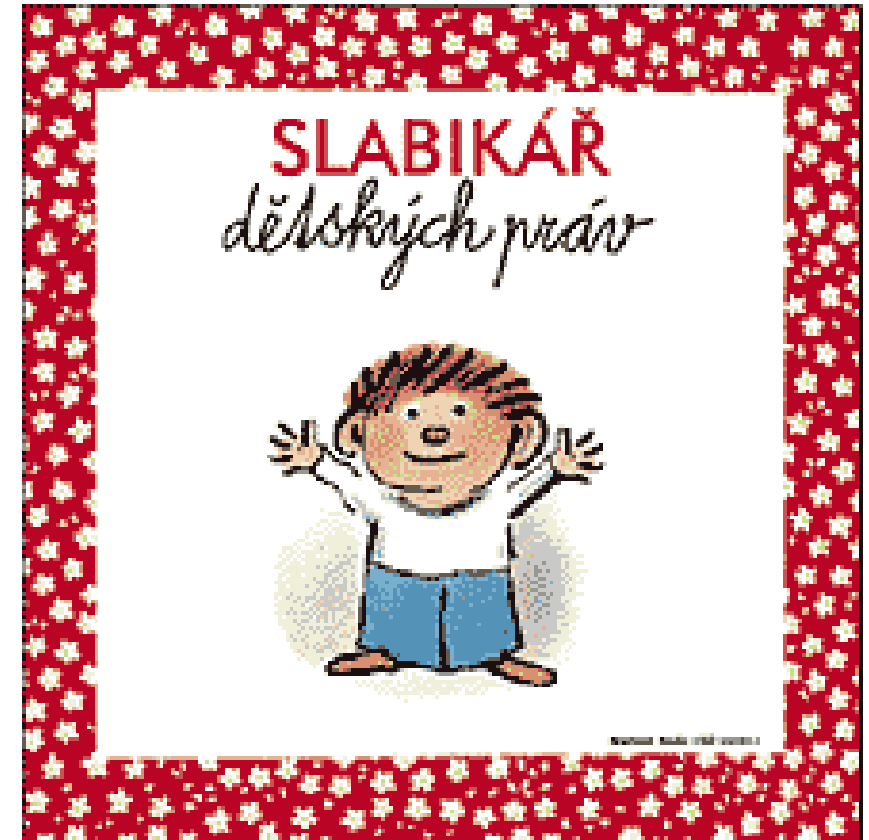
PRÁVA A POVINNOSTI DĚTÍ

Školská zařízení pro výkon ÚV
či OV

- **Práva: § 20/1 ZoVÚV**
- **Povinnosti: § 20/2 ZoVÚV**

ZDVOP

- **§ 42a ZoSPOD**

PRÁVA A POVINNOSTI ŘEDITELE/ŘEDITELKY

Školská zařízení pro výkon ÚV či OV

- **Práva: § 23 ZoVÚV**
- **Povinnosti: § 24 - 25 ZoVÚV**

ZDVOP

- **Práva: § 42a/3 a) ZoSPOD**
- **Povinnosti: § 42a/3 b) ZoSPOD**

POBYT MIMO ZAŘÍZENÍ PROPUSTKY, DOVOLENKY, HOSTITELSKÁ PÉČE

§ 30 ZoSPOD

- Žádost řediteli/ředitelce
- Vyjádření OSPOD
- Správní rozhodnutí vydané ředitelem/ředitelkou
- Možnost odvolání ke krajskému úřadu (nemá odkladný účinek)
- Pozor na pobyty na žádost rodiče či jeho dodatečným souhlasem!

DOBROVOLNÉ POBYTY ZLETILÝCH NEZAOPATŘENÝCH OSOB

§ 2/6 ZoVÚV

- Věk do 26 let
- Nezaopatřenost (příprava na budoucí povolání, tj. studium)
- Smlouva se zařízením uzavřená v „ochranné lhůtě“
- Roční „ochranná lhůta“ (18 – 19 let, resp. 19 – 20 let)
- Plné přímé zaopatření § 2/7 ZoVÚV + možnost další úhrady § 2/9 ZoVÚV

ZKRATKY

ZoSPOD – zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

OSŘ – zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

ZŘS – zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, , ve znění pozdějších předpisů.

OZ – zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 460/2016 Sb..

ZoVÚV – zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

DĚKUJI ZA POZORNOST

